

Ocena osiągnięcia naukowego

Dr n. o zdrowiu Edyty Agaty Skwirczyńskiej

**z Zakładu Historii Medycyny i Etyki Lekarskiej Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego
w Szczecinie**

Doktor nauk o zdrowiu Edyta Skwirczyńska w 2008 roku ukończyła studia zdobywając tytuł magistra socjologii na Uniwersytecie Szczecińskim. Również na Uniwersytecie Szczecińskim ukończyła również pedagogiczne studia podyplomowe z zakresu Profilaktyki i Terapii Zaburzeń w Zachowaniu – Socjoterapii. W 2015 roku otrzymała dyplom ukończenia studiów podyplomowych na Warszawskim Uniwersytecie Medycznym Centrum Szkolenia Podyplomowego z zakresu Seksuologii Klinicznej.

W 2017 roku zdobyła dyplom magistra psychologii na Uniwersytecie Humanistyczno-Społecznym w Poznaniu. Na Uniwersytecie Gdańskim w 2018 roku otrzymała świadectwo ukończenia studiów podyplomowych z psychologii klinicznej.

Na Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w roku 2016 obroniła pracę doktorską zatytułowaną "Ocena wiedzy i postaw personelu oddziałów intensywnej opieki medycznej pod kątem możliwości pobrań narządów od dawców po zatrzymaniu krążenia".

Obecnie zatrudniona jest jako adiunkt w Zakładzie Historii Medycyny i Etyki Lekarskiej na Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie. Jako seksuolog jest członkiem Konsylium Multidyscyplinarnego Diagnozującego Pacjentów z Niezgodnością Płciową.

Kandydatka prowadziła badania naukowe głównie z zakresu psychoonkologii. Opublikowała 12 oryginalnych pełnotekstowych prac o łącznym IF 40.02 i 1115 punktów MEiN. Opublikowała również 10 prac bez IF o punktacji wynoszącej 687 MeiN co daje 1812 punktów łącznie.

Liczba cytowań wynosi 55, bez autocytowań 53, H-indeks wg Web of Science Core Collection 5 a wg Scopus H-Indeks -5 liczba cytowań 61 bez autocytowań 59.

Osiągnięcie naukowe zgłoszone do postępowania habilitacyjnego to cykl 5 prac naukowych, monotematycznych pod wspólnym tytułem: „Analiza związku strategii radzenia sobie ze stresem a psychofizycznym dobrostanem oraz satysfakcją seksualną pacjentów onkologicznych, rola psychoonkologa i jego udział w procesie leczenia, zdrowienia pacjentów z chorobą nowotworową”. We wszystkich publikacjach dr n. o zdrowiu Agata Skwirczyńska jest pierwszym autorem.

Choroba nowotworowa to złożona jednostka chorobowa, która mocno wpływa na stan fizyczny, psychiczny chorego oraz na jego najbliższych. Chcąc osiągnąć jak najlepsze wyniki leczenia ważnym elementem jest nie tylko zapewnienie odpowiedniej opieki medycznej ale także możliwość dostępu do właściwego wsparcia psychicznego. W ostatnich latach coraz częściej mówi się o roli psychoonkologii w aspekcie większej świadomości wśród pacjentów onkologicznych

W 1992 roku w Polsce powstało Polskie Towarzystwo Psychoonkologiczne, którego głównymi działaniami są: edukacja onkologiczna, profilaktyka onkologiczna oraz udział w procesie leczenia. Chorzy onkologicznie już od pierwszych dni wymagają kompleksowego wsparcia i pomocy psychoonkologicznej a dzięki rozwojowi i ewolucji psychoonkologii powstały nowe standardy opieki onkologicznej.

Założeniem badawczym dr n. o zdrowiu Agaty Skwirczyńskiej w przedstawionym do oceny osiągnięciu naukowym było określenie związków jakie zachodzą pomiędzy stylami i strategiami radzenia sobie ze stresem a samooceną, poczuciem własnej skuteczności oraz kontroli nad własnym zdrowiem w sytuacji dwóch chorób onkologicznych: raka stercza i raka jajnika. Tematyka badań dobrze wpisuje się w aktualne trendy współczesnej onkologii i mocno dowodzi o zapotrzebowaniu i wsparciu psychoonkologicznym chorych na nowotwory.

Kandydatka swoje badania realizowała w ramach działań naukowych prowadzonych w Klinice Urologii i Onkologii Urologicznej SPSK2 PUM oraz Klinice Ginekologii Operacyjnej i Onkologii Ginekologicznej Dorosłych i Dziewcząt SPSK2 PUM. Należy mocno podkreślić, że dr n. o zdrowiu Agata Skwirczyńska była jedyną pomysłodawczynią projektu badawczego i zarazem jego współwykonawczynią.

Materiał wykorzystany w badaniach stanowiło 640 pacjentów chorych na raka stercza i raka jajnika. W projekcie zostały postawione następujące cele badawcze :

- ocena strategii i stylów radzenia sobie ze stresem w odniesieniu do samooceny pacjentów
- moderacyjny wpływ wieku na związki między stylami i strategiami radzenia sobie ze stresem i samooceną
- ocena stylów radzenia sobie ze stresem w odniesieniu do poczucia własnej skuteczności i umiejscowienia kontroli zdrowia
- ocena seksualności pacjentów i pacjentek chorych na raka stercza i jajnika

W badaniach wykazano wiele statystycznie istotnych zależności pomiędzy poziomem samooceny a poziomem strategii radzenia sobie ze stresem, stylu skoncentrowania i emocji na określonym zadaniu.

Wyniki badań potwierdziły, że negatywne emocje towarzyszące chorym zarówno z rakiem stercza jak i u chorych na raka jajnika niekorzystnie wpływały na współpracę z lekarzem i prowadziły do zaniżania samooceny. Chorzy, którzy stosowali strategie opartą o planowaniu działań prezentowali wyższą samoocenę i lepiej redukowali stres. Koncentracja uwagi na negatywnych przeżyciach takich jak poczucie winy czy złość obniżało znacznie poczucie własnej skuteczności.

Kandydatka w swoich badaniach dotyczące seksualności chorych onkologicznie udowodniła jak istotny jest to czynnik korelujący ze zdrowiem psychicznym. Zarówno u mężczyzn jak i u kobiet występowanie zaburzeń seksualnych negatywnie wpływało na samoocenę i na jakość życia. Wykazano, że chorzy na raka prostaty, którzy otrzymywali wsparcie ze strony rodziny częściej stosowali strategię adaptacyjną w postaci aktywnego radzenia sobie z chorobą sporadycznie korzystali ze strategii opartej na zażywaniu substancji psychoaktywnych. Rzadziej obwiniali siebie za wystąpienie choroby co korelowało z ich samooceną.

Odnotowano, że satysfakcja seksualna była istotnie związana ze wszystkimi wymiarami poczucia jakości życia. Najsilniejszy związek obserwowano pomiędzy satysfakcją seksualną a sferą podmiotową i psychofizyczną. Chore na raka jajnika, które posiadały wysokie poczucie zgodności ze sobą czerpały więcej satysfakcji z życia seksualnego. Przynależność do społeczeństwa, poczucie bezpieczeństwa i dostrzeganie własnej wartości wpływało korzystnie na satysfakcję seksualną. Największe zmiany u chorych zarówno na raka stercza jak i na raka jajnika występują w obszarze postrzegania siebie jako słabego partnera seksualnego. W przeprowadzonych badaniach obserwowano, że przynależność do społeczeństwa, poczucie bezpieczeństwa i dostrzeganie własnej wartości wpływa korzystnie na satysfakcję seksualną. Ważnym pozostaje czynnik religijny, życie w zgodzie z własnym sumieniem oraz poczuciem moralności

Depresja to kolejny obszar badań Kandydatki, jako proces często występujący u chorych na nowotwory, istotny również w sferze satysfakcji seksualnej.

Badania potwierdzają, że pacjenci z rakiem stercza i chore na raka jajnika często doświadczają różnego rodzaju zaburzeń psychicznych takich jak: depresja czy stany lękowe i stres. Adaptacja do nowych warunków i radzenie sobie z większością tych zaburzeń wpływa istotnie na jakość ich życia. Analizowano również poziom depresji przed operacją i w trakcie chemioterapii. Możliwość na wystąpienie powikłań pooperacyjnych np. u chorych z rakiem stercza w postaci zaburzeń erekcji wsparciem psychonkologicznym należy objąć takich chorych już na początkowym etapie leczenia.

Praca z psychonkologiem ma korzystny wpływ na poprawę adaptacji chorych do nowych warunków życia psychicznego i fizycznego Wykorzystując różne narzędzia diagnostyczne psychoonkolog jest w stanie zidentyfikować problem i korzystnie przeformować nieadaptacyjne formy radzenia sobie z diagnozą i całym procesem leczenia.

Pacjenci, którzy będą posiadać kontrolę nad własną chorobą i leczeniem będą chętniej angażować się w proces leczenia i uzyskiwać lepsze wyniki od pacjentów negujących aspekty swojego życia spowodowane rozpoznaniem choroby nowotworowej.

Potwierdzono, że emocje negatywne towarzyszące chorym onkologicznie niekorzystnie wpływały na współpracę z lekarzem i prowadziły do zaniżania samooceny. Chorzy, którzy stosowali strategie opartą o planowaniu działań przyczyniały się do wyższej samooceny i redukcji stresu. Koncentracja uwagi na negatywnych przeżyciach takich jak poczucie winy czy złość obniżało znacznie poczucie własnej skuteczności.

Wszystkie badane parametry są składowymi procesu leczenia zarówno kobiet jak i mężczyzn. Wyniki badań dr Edyty Skwirczyńskiej wnoszą istotne informacje na temat radzenia sobie ze stresem, psychicznym dobrostanem i satysfakcją seksualną u pacjentów onkologicznych. Potwierdzają znaczącą rolę psychoonkologa w procesie leczenia chorych na raka stercza i raka jajnika.

Wnioski z przeprowadzonych badań stanowią podsumowanie cyklu 5 prac Kandydatki i w pełni odpowiadają postawionym celom.

Uświadamiają jak ważna jest umiejętność skutecznego wspierania pacjentów onkologicznych na wielu płaszczyznach choroby .

Dr n. o zdrowiu Agata Skwirczyńska swoimi badaniami udowadnia jak istotna jest pomoc psychonkologa w procesie leczenia i trwania choroby nowotworowej. Główny cel pomocy to poprawa jak najszerzej pomocy w poprawie jakości życia.

Wszystkie załączone prace Kandydatki i wynikające z nich wnioski były opublikowane w czasopismach z IF, napisane poprawnie pod względem formalno-językowym i stylistycznym. Metodyka badań zaprojektowana przez Autorkę została zaplanowana w sposób bardzo ciekawy a wykorzystane narzędzia badawcze nie budzą żadnych zastrzeżeń. Otrzymane wyniki badań zostały poddane poprawnej analizie statystycznej. Dobór literatury świadczy o dobrej znajomości tematu, samodzielności naukowej kandydatki oraz jej dojrzałości naukowej. Wnioski wyływające z przeprowadzonych badań mogą być przewodnikiem wykorzystanym w praktyce klinicznej.

Dr n. o zdrowiu Agata Skwirczyńska dwukrotnie otrzymała nagrodę Rektora PUM w Szczecinie za osiągnięcia naukowe w roku 2020 i 2022 oraz nagrodę Rektora za osiągnięcia dydaktyczne w latach 2018/2019. Brała udział jako psychoonkolog w Unijnym projekcie „Rehabilitacja lecznicza dla pacjentów onkologicznych” realizowanym przez Zachodniopomorskie Centrum Onkologii w Szczecinie, współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2020-2022.

W sierpniu 2021 odbyła staż jako psycholog i uczestniczyła w projekcie badawczym dla pacjentów onkologicznych w Bielefeld-Innenstadt w Niemczech w ośrodku Arzte für Neurochirurgie Praxisklinik kooperationspraxis des Universitätsklinikums Munster.

W latach 2014-2016 otrzymała dwa stypendia: stypendium naukowe i pro jakościowe Rektora PUM w Szczecinie.

Trudno pominąć czynne zaangażowanie dr Agaty Skwirczyńskiej w działalność dydaktyczną z zakresu etyki zawodu,propedeutyki medycyny,techniki komunikacji interpersonalnej,psychologii i socjologii oraz z przedmiotu transplantologia.

Podsumowanie i wnioski

W podsumowaniu potwierdzam, że przedstawione mi do oceny osiągnięcia naukowe doktor nauk o zdrowiu Edyty Agaty Skwirczyńskiej spełniają ustawowe wymogi stawiane kandydatom do stopnia doktora habilitowanego.

Osiągnięcie naukowe Kandydatki ma znaczący wkład w obecny stan wiedzy w zakresie psychologii klinicznej i wobec przedstawionych dokumentów stwierdzam, że jest ona w pełni samodzielnym i dojrzałym naukowcem.

Jako recenzent komisji habilitacyjnej potwierdzam jednoznacznie, że osiągnięcie naukowe przedstawione przez dr n. o zdr. Edytę Agatę Skwirczyńska spełnia wymóg o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt 1 p.s.w.n.

Uniwersytecki Szpital Kliniczny Nr1 w Lublinie

Prof. dr hab. n. med. Wiesława Bednarek

Prof. dr hab. n. med. Wiesława Bednarek
SPECIALISTA GINEKOLOG-POŁOZNIK
SPECIALISTA GINEKOLOGII ONKOLOGICZNEJ
6711948